

VILNIAUS UNIVERSITETO CENTRINĖS AKADEMINĖS ETIKOS KOMISIJOS SPRENDIMAS

Dėl 2025 m. birželio 27 d. Vilniaus universiteto /Padalinio/ studento B. K. skundo

Centrinė akademinės etikos komisija (toliau – Komisija) gavo 2025 m. birželio 27 d. per studijų informacinę sistemą pateiktą /Padalinio/ pirmojo kurso studento B. K. (toliau – Pareiškėjas) skundą, kuriuo skundžiamas 2025 m. birželio 16 d. Padalinio akademinės etikos komisijos (toliau – Padalinio komisija) sprendimas.

Skundžiamame Padalinio komisijos sprendime pažymima, kad Pareiškėjas 2025 m. gegužės 26 d. vykusio /dalyko/ tarpinio žinių patikrinimo metu neleistinai naudojosi dirbtinio intelekto priemonėmis, kitais šaltiniais, o apie tai įspėtas dalyko dėstytojo po kurio laiko paliko auditoriją ir dalį atsakymų į sistemą įvedė jau po to. Žodinio nagrinėjimo būdu išnagrinėjusi dėstytojo M.J. kreipimąsi, išklausiusi Pareiškėjo paaiškinimus, Padalinio komisija konstatavo, kad Pareiškėjas šiurkščiai pažeidė akademinę etiką ir rekomendavo Pareiškėją šalinti iš Universiteto.

Savo skunde Pareiškėjas nurodo, kad aptariamo tarpinio žinių patikrinimo metu naudojo dirbtinio intelekto priemones siekdamas išsiaiškinti jam pateiktų klausimų prasmę, tačiau dėstytojui į tai atkreipus dėmesį, suprato, kad tai reiškia, kad teigiamo vertinimo nebegaus, dėl šios priežasties ir pablogėjusios savijautos paliko auditoriją atsiskaitymo neužbaigęs. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad vėliau vėl prisijungė prie sistemos tik tam, kad pasirinkęs atsitiktinius neatsakytų klausimų atsakymus galėtų formaliai užbaigti testą. Pareiškėjas nurodo, kad supranta neleistino dirbtinio intelekto panaudojimo faktą, bet atkreipia dėmesį į tai, kad pažeidimą padarė tarpinio, o ne galutinio vertinimo metu, bei akademinę etiką pažeidė pirmą kartą, kas, Pareiškėjo nuomone, parodo mažesnę pažeidimo mastą. Atsižvelgiant į tai Pareiškėjas prašo iš naujo įvertinti, ar Padalinio komisijos sprendimas konstatuoti šiurkštų akademinės etikos pažeidimą bei rekomenduoti Pareiškėją šalinti iš Universiteto nėra perteklinis.

Susipažinusi su Pareiškėjo skundu ir jo priedais, Komisijos prašymu Padalinio komisijos pateikta medžiaga ir paaiškinimais, Komisija pažymi:

1. Komisija savo veikloje vadovaujasi Vilniaus universiteto senato patvirtintais Vilniaus universiteto akademinės etikos kodeksu (aktuali redakcija patvirtinta Vilniaus universiteto

senato 2020 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. SPN-54) (toliau – Akademinės etikos kodeksas) ir Vilniaus universiteto centrinės akademinės etikos komisijos nuostatais (aktuali redakcija patvirtinta Vilniaus universiteto senato 2020 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. SPN-55) (toliau – Komisijos nuostatai). Komisijos nuostatuose nustatyta Komisijos kompetencija, jos galimi priimti sprendimai, aprašomos Komisijos veiklos procedūros. Komisija savo sprendimuose pasisako tik dėl jos kompetencijai priskirtų klausimų.

2. Komisijos nuostatų 13.1 papunktyje nurodyta, kad nagrinėdama skundus Komisija vertina skundžiamus padalinių komisijų sprendimus teisėtumo ir (ar) jų pagrįstumo požiūriu, taip pat vertina galimą padalinio komisijos neveikimą. Tai reiškia, kad Komisija įprastai nenagrinėja padalinio komisijos išnagrinėtos situacijos pakartotinai, tačiau įvertina, ar padalinio komisija aiškiai ir išsamiai pagrindė priimtą sprendimą, veikė pagal kompetenciją ir remdamasi jos veiklą reguliuojančiais teisės aktais, juose įtvirtintomis procedūromis, įvertino visas reikšmingas aplinkybes.

Kartu pažymėtina, kad Komisija skundus nagrinėja vadovaudamasi Statuto 25 straipsnio 5 dalyje nurodytais principais (Komisijos nuostatų 33 p.), tarp jų ir dispozityvumo principu. Šis principas be kita ko reiškia, kad skundžiamas sprendimas pirmiausia yra peržiūrimas tuo požiūriu ir apimtimi, į kuriuos savo skunde dėmesį atkreipia pareiškėjas.

3. Konkrečiu nagrinėjamu atveju Pareiškėjas savo skunde neneigia paties akademinės etikos pažeidimo fakto, bet Padalinio komisijos sprendimą skundžia ta dalimi, kuria jame yra konstatuotas šiurkštaus akademinės etikos pažeidimo faktas ir rekomenduojama skirti nuobauda – šalinimas iš Universiteto.

Komisija pažymi, kad, kaip nurodyta Akademinės etikos kodekso 24 punkte, „šiurkščiais akademinės etikos pažeidimais laikomi pažeidimai, tokiais pripažinti motyvuotu Komisijos ar Padalinio komisijos sprendimu, atsižvelgiant į jų poveikį, mastą, žalą, pasikartojamumą ir kitus požymius“. Taigi vertindama, ar padarytas akademinės etikos pažeidimas yra šiurkštus, komisija turi įvertinti padarytą pažeidimą Akademinės etikos kodekse pateiktų šiurkštaus akademinės etikos pažeidimo požymių viseto kontekste ir tokį savo sprendimą aiškiai ir išsamiai pagrįsti.

Šiurkštaus akademinės etikos pažeidimo atveju kyla ir griežčiausios pasekmės: Padalinio komisijos nuostatuose nurodyta, kad konstatavusi šiurkštų akademinės etikos pažeidimą komisija gali rekomenduoti šalinti pažeidimą padariusį studentą iš Universiteto.

4. Komisija atkreipia dėmesį, kad nagrinėjamu atveju padaryto pažeidimo šiurkštumą pirmiausiai lemia jo pobūdis. Universitete akademinio sąžiningumo yra reikalaujama visą studijų laiką – nuo jų pradžios iki pabaigos, nepriklausomai nuo studijų kurso ar žinių patikrinimo būdo ir formos, o bet kuriais būdais ar aplinkybėmis pasireiškęs akademinis nesąžiningumas yra griežtai

netoleruojamas. Universiteto teisės aktai (Akademinės etikos kodeksas, Universiteto studijų nuostatai) pripažįsta nusirašinėjimą ir kitokio pobūdžio akademinį nesąžiningumą vienu šiurkščiausiu akademinės etikos pažeidimu.

Nemažą reikšmę aptariamam atveju konstatuojant akademinės etikos pažeidimo šiurkštumą lemia ir jo tęstinumas: Pareiškėjas naudojosi neleistinomis pagalbinėmis priemonėmis atsiskaitymo metu, šią veiką tęsė net gavęs dėstytojo įspėjimą ir maža to atsiskaitymą tęsė prisijungęs prie sistemos ir tuomet, kai paliko auditoriją. Šios aplinkybės parodo, kad Pareiškėjas aiškiai suprato savo daromą veiklą, jos neleistiną ir neetišką pobūdį (apie ją buvo ir įspėtas), todėl jo veiksmai negali būti traktuojami kaip atsitiktiniai, netyčiniai ar padaryti dėl nežinojimo.

Komisijos nuomone, šios aplinkybės ženkliai nusveria Pareiškėjo pateiktus argumentus (pažeidimas padarytas pirmą kartą, ne galutinio atsiskaitymo metu). Visos šios aplinkybės detaliai aprašytos ir išanalizuotos skundžiamame Padalinio komisijos sprendime. Įvertinusi tai, kas išdėstyta, Komisija konstatuoja, kad Padalinio komisija priėmė pagrįstą, išsamų ir argumentuotą sprendimą bei jo keisti ar naikinti ir kartu tenkinti Pareiškėjo skundą nėra pagrindo.

5. Komisija atkreipia dėmesį, kad vadovaujantis Komisijos nuostatų 39 punktu, Komisijos nuasmeninti sprendimai (ar jų santraukos ir apibendrinimai) skelbiami Universiteto interneto svetainėje. Komisija paaiškina, kad tokiu būdu siekiama aiškiau apibrėžti Universitete taikomus etiško elgesio standartus, supažindinti Universiteto bendruomenę su netinkamo ir netoleruotino elgesio pavyzdžiais, komisijų veiklos gerosios praktikos pavyzdžiais bei skatinti savo veikloje Universitete ir už jo ribų vadovautis Universitete įdiegtais ir puoselėjamais akademinės etikos principais.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vadovaujantis Centrinės akademinės etikos komisijos nuostatų 13.1, 35.2 ir 35.3 papunkčiais, Centrinė akademinės etikos komisija nutaria:

1. 2025 m. birželio 27 d. Vilniaus universiteto /Padalinio/ studento B. K. skundo netenkinti.

2. Skelbti nuasmenintą Komisijos sprendimą viešai.

Komisijos sprendimas priimtas vienbalsiai, už jį balsavus 7 Komisijos nariams.

Pirmininkė

doc. dr. Vīgita Vėbraītė